

Méhészeti Közlöny.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület, a Tiszántuli Méhészegylet
és az Udvarhelyvármegyei Méhészegylet hivatalos közlönye.

Kiadja az Erdélyrészi Méhész Egyesület.

Felelős szerkesztő:

Győrfi István.

Társszerkesztők:

a Tiszántuli egyesület részéről

az Udvarhelyvármegyei egyes. részéről

Takács Gyula

egyesületi titkár.

Gál Imre

egyesületi titkár.

Megjelenik rendes viszonyok között havonta.

XXXII. évfolyam, 1917.

Kolozsvár,

Szent Bonaventura Könyvnyomda 1917.

108067

Tartalomjegyzék.

1917.

A katonák karácsonyfájánál. <i>Donáth Aladár</i>	3
A Tiszántúli Méhész egyesület megalakulása (Egyesületi élet.)	5
A kiscgazda és a méhészet. <i>Berde Ferenc</i>	9, 44, 60, 132, 170
Az Erdélyrészi Méhész egyesület műhelye. <i>Szerkesztő</i>	15
A méhesben. <i>Jancsovics Endre</i>	18
A székely méhészekért. <i>Szerkesztő</i>	19, 49
A méz hamisítása. <i>Sírius</i>	40
A méz a háborus háztartásban. <i>Jancsovics Endre</i>	42
Az erdélyi méhészet tavaszában. <i>Gál Imre</i>	57
A Tiszántúli Méhész Egyesület hivatalos szaklapja. <i>Takács Gyula</i>	62
A Tiszántúli Méhészegyesület zászlóbontása. <i>Takács Gyula</i>	63, 86
A baltacím. <i>Vajnovoszký Vince</i>	66
A Tiszántúli Méhészegyesület hivatalos közlései 76, 112, 161, 181, 204, 222, 238	
A méhészeti élet újraébredése a Homoród mentén. <i>B.</i>	122
Az orsz. méretű felül kezelhető nagy fekvő kaptár ismertetése és kezelése. <i>Csepy Pál</i>	124
Akik miattunk szenvednek. <i>Nemes Győző</i>	129
A kitüntetés. <i>Szerkesztő</i>	141
Augusztus havi teendők. <i>Jancsovics Endre</i>	153
<i>Alvinczi</i> . Lányomnak beszélek, menyem értsen róla	156
Akácvirágzás után. <i>Dósa István</i>	159
A méhek etetése. <i>Guseo Ferenc</i>	167, 191
Az Erdélyrészi Méhész Egyesület 37-ik közgyűlése. <i>Szerk.</i>	185, 209, 234
A szegedi orsz. méhészeti értekezlet. <i>T. Gy.</i>	211

A drága méz. <i>Fényes Kálmán dr.</i>	218
<i>Berde Ferenc.</i> A kiszgazda és a méhészet 9, 44, 60, 132, 170	
Berei Papp Ragány István dr. <i>Szerkesztő</i>	28
<i>Bálványos.</i> Téli képek	31
<i>Balázs Ferenc.</i> Raj befogás a Mészáros utcában	46
<i>Balázs Ferenc.</i> Nagy Pál és a méhek	108
<i>B.</i> A méhészeti élet újra ébredése a Homoród mentén	122
<i>Berényi Margit.</i> Méhészkedjünk az iskolában	197
Csevegés az anyásítás körül. <i>Fedorocskó Gyula</i>	98
<i>Csongvay Ferenc.</i> Jönnek a rajok	103
<i>Csongvay Ferenc.</i> Egyszerű anyásítási eljárások	104
<i>Csepy Pál.</i> Az orsz. méretű felül kezelhető nagy fekvő kaptár ism. és kezelése	124
<i>Donáth Aladár.</i> A katonák karácsonyfájánál	3
Dicsének. <i>Fényes Kálmán dr.</i>	97
<i>Dósa István.</i> Különbég a kis és nagy keretes kaptárak között	102
<i>Dósa István.</i> Akácvirágzás után	152
Ébredő remények. <i>Márk Mihály</i>	165
Egyszerű anyásítási eljárások. <i>Csongvay Ferenc</i>	194
Egyesületi élet. Pályázati hirdetmény	2
„ „ A katonák karácsonyfájánál. <i>Donáth A.</i>	3
„ „ A Tiszántúli Méhészegylet megalakulása.	5
„ „ Felhívás az egyesület tagjaihoz	27
„ „ Közgyűlési meghívó	144
„ „ Zárószámadás 1916--17. évről	145
„ „ Költségvetési előirányzat az 1917-18. évre.	146
„ „ Mézvásár, méz, viasz és sonkoly értékesítés.	147
Ezerkilencszáztizenhat. <i>Szerkesztő.</i>	11
Érdemes e méhészkedni. <i>Kozma Miklós</i>	38
Előfizetőink. <i>Szerkesztő.</i> 56, 82, 114, 139, 180	
Felhívás az egyesület tagjaihoz	27
<i>Fényes Kálmán dr.</i> Dicsének	97
<i>Fényes Kálmán dr.</i> A drága méz	218
<i>Fedorocskó Gyula.</i> Csevegés az anyásítás körül	98
<i>Fényes Kálmán dr.</i> Kettős röplyuk	174
Gondolatok a méhlikásokról. <i>Uhlyarik János dr.</i>	33
<i>Gál Imre.</i> Az erdélyi méhészet tavaszában	57

Gál Imre. Titkári jelentés az udvarhelyvármegyei M. E. 1916. évi közgyűléséről	69, 92
„ „ Romjaiból kihúzott méhesdúc	151
Györfi István. Méhészet a nevelés szolgálatában	148
Gueso Ferenc. A méhek etetése	167, 191
Hogyha a világon béke lesz megint. Puskás Lajos	117
Jancsovics Endre. Augusztus havi teendők	153
„ „ Július havi teendők	136
„ „ Szeptember havi teendők	175
„ „ Október havi teendők	199
„ „ November havi teendők	220
„ „ A méhesben	18
„ „ A méz a háborus háztartásban	42
Jönnek a rajok. Csongvay Ferenc	103
Június a méhesben. Ór	107
Július havi teendők. Jancsovics Endre	136
Költségvetési előirányzat az 1917–18-ra	146
Kozma Miklós. Érdemes-e méhészkedni?	38
Krenedits Ferenc. Szerkesztő	85
Különbség a kis és nagykeretű kaptárok között. Dósa I. Kettős röplyük. Fényes Kálmán	102 174
Krausz Mózes. Pillanatképek a méhek testvér szeretetéről és anyatiszteletéről	219
Lányomnak beszélek, menyem értsen róla. Alvinci	156
Márk Mihály. Ébredő remények	165
Méz a háztartásban. Nagy Miklósné	173
Méhészkedjünk az iskolában. Berényi Margit	197
Méhészek. Szerkesztő	226
Múlt és jövő. Szerkesztő	1
Melyik égtáj irányába helyezzük el a méhlikások kijáróját. Stief Ottó	147
Mézvásár, méz, viasz és sonkoly értékesítés	14
Méhészeti Útmutató. Szerkesztő	75
Május a méhesben. Ór	148
Méhészet a nevelés szolgálatában. Györfi István	220
November havi teendők. Jancsovics Endre	105
Nagy Pál és a méhek. Balázs Ferenc	165
Nemes Győző. Akik miattunk szenvednek	165
Nagy Miklósné. Méz a háztartásban	173

Október havi teendők. <i>Jancsovics Endre</i>	199
— <i>Őr.</i> — Május a méhesben	75
— <i>Őr.</i> — Junius a méhesben.	107
Pályázati hirdetemény	2
„Pro Transilvania.“ <i>Szerkesztő</i>	25
<i>Tuskás Lajos.</i> Hogyha a világon béke lesz megint . . .	117
Pillanatképek a méhek testvérszeretetéről és anyatisztele- téről. <i>Krausz Mózes</i>	219
Rajbefogás a Mészáros utcában. ifj. <i>Balázs Ferenc</i> . . .	46
Romjaiból kihúzott méhesduc. <i>Gál Imre</i>	151
Stief Ottó. Melyik égtáj irányába helyezzük el a méhla- kások kijáróját	6
<i>Síríus.</i> A méz hamisítása	40
<i>Szerkesztő.</i> Mult és jövő	1
„ Ezerkilencszáztizenhat	11
„ Méhészeti Útmutató	14
„ Az Erdélyrészi Méhész Egyesület műhelye	15
„ A székely méhészekért	19, 49, 74
„ Szemle	20, 50, 154
„ Vegyesek 22, 52, 78, 110, 138, 159, 178, 201, 221, 236	
„ Szerkesztő postája	24, 55, 83, 115, 140, 208, 224
„ Pro Transilvania	25
„ Berei Papp Ragány István dr.	28
„ Előfizetőink	56, 82, 139, 180
„ Ványolós Miklós dr.	74
„ Krenedits Ferenc	75
„ A kitüntetés	141
„ Az Erdélyrészi Méhész Egyesület 37. közgyü- lése	185, 209, 234,
„ Méhészek	226
„ Vándorgyűlés	227
Szeptember havi teendők. <i>Jancsovics Endre</i>	175
Szemle. <i>Szerkesztő</i>	20, 50, 154
Szerkesztő postája. <i>Szerkesztő</i>	24, 55, 83, 115, 140, 208, 224
Téli képek. <i>Bálványos</i>	31
<i>Takács Gyula.</i> A Tiszántúli Méhészegylet hivatalos szak- lapja	62
„ „ A Tiszántúli Méhészegylet zászlóbontása	63, 86
„ „ A szegedi orsz. méhészeti értekezlet	211

Titkári jelentés az Udvarhelyvármegyei M. E. 1916. évi közgyűléséről. <i>Gál Imre</i>	69, 92
<i>Uhlyarik János dr.</i> Gondolatok a méhflakásokról	33
Vegyések. <i>Szerkesztő</i> 22, 52, 78, 110, 138, 159, 178, 201, 221, 236	
<i>Vajnouszky Vince.</i> A baltacim	66
Ványolós Miklós dr. <i>Szerkesztő</i>	74
Van-e létjogosultsága a méhészeti egyesületeknek? <i>Vajnouszky Vince</i>	89, 119
<i>Vajnouszky Vince.</i> Van-e létjogosultsága a méhészeti egyesületeknek?	89, 119
Vándorgyűlés. <i>Szerkesztő</i>	227
Zárószámadás az 1916---17. évről	145

108067

A-11

MÉHÉSZETI

KÖZLÖNY

Kolozsvár 1917.

Jan.—Febr.

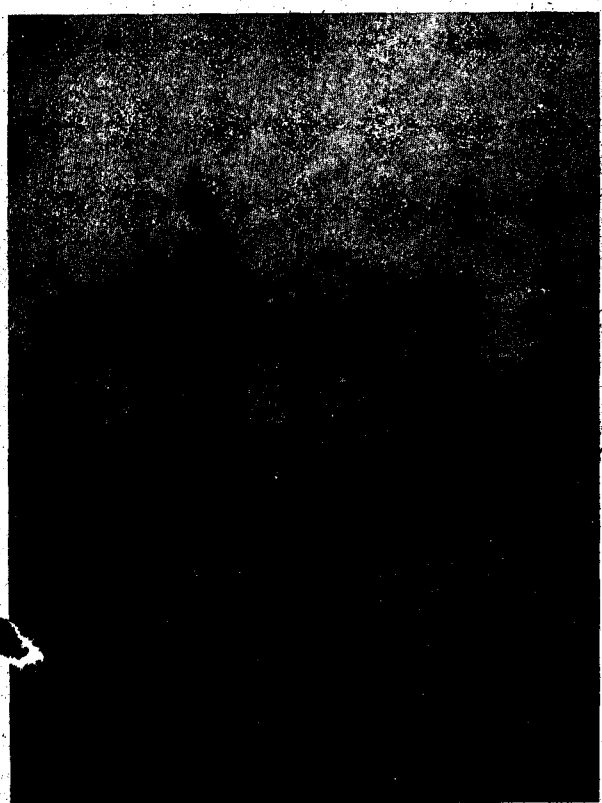
XXXII. évfolyam

1—2. szám.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET SZAKLAPJA.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

GYÖRFI ISTVÁN.

ELYI MŰZEUM

1917. JAN. 23.

VTÁRA

REGJELNIK

RENDES-VISZO-

NYOK KÖZÖTT

HAVONTA.

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület méhtelege.

ELŐFIZETÉSI ÁR: BELFÖLDRE EGY ÉVRE 4 K. FÉLÉVRE 2 K. KÜLFÖLDRE 5 K. AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET TAGJAI A TAGSÁGI DÍJÉRT KAPJÁK. TAGSÁGI DÍJ RENDES TAGOK RÉSZÉRŐL ÉVI 4 K. A LAP SZELLEMI RÉSZÉT ÉRDEKLŐ KÖZLEMÉNYEK A SZERKESZTŐ NEVÉRE: KOLOZSVÁR, PAP-UTCA 6. SZÁM KÜLDENDŐK.

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET SZAKKÖZLÖNYE.

FELELŐS SZERKESZTŐ
GYÖRFI ISTVÁN

MEGJELENIK RENDES VISZO-
NYOK KÖZÖTT HAVONTA.

Mult és jövő.

Könnyektől nedves még a szemünk; a gyász fekete színe árnyékolja be lelkünket; emlékünkből eleven színekben ragyog még néhai, jó öreg királyunk arca, mikor öröm tüzeket gyújtunk, a gyász fölé ünnepi bíbort öltünk és hozsánát kiáltunk ifjú, koronás királyunk lábainál! Egyik szemünk siratja a mult dicsőségét, koronás, nagy királyát; másik szemünk örömtől sugárzik a szebb, dicsőbb jövő gondolatán.

Sírunk, szívünkben őszinte gyászt hordozunk, mert örökpihenőre tért felséges Urunk félszázadon át a jólétet, a biztos fejlődést, a zavartalan kulturéletet biztosította számunkra királyi hatalmával. Mint országunk gazdasági fellendülése általában, úgy, ami gazdasági águnk, a méhészet megerősödése és emelkedése is, az Ő dicsőséges uralkodásához fűződik. Siratjuk benne a mult nagyságát s halás alattvalói emlékezetünk glóriát fon hamvai fölé.

Ünnepelünk, örvendezünk az örvendezőkkel, szent lelkesedéssel hódolunk ifjú, felséges királyunk előtt! Benne testesítve látjuk az erőt, az igazságot és pártatlan szeretetet. Fejedelmi jogára jelenti számunkra a haladást, az emberibb életet, a diadalmas béke jövőjét! Ünnepeljük felkent személyében gazdasági águnk fölvirágzását, a békés munka remény ígértét. Hódoló szívünk megszen-

telt érzései, hosszú, dicsőséges uralkodást kérnek számára a Gondviselő Istentől!

E fenkölt gondolatok jegyében köszöntöm a Méhészeti Közlöny olvasóit új évünk küszöbén. Büszke önérettel nézhetünk az elmúlt évben megtett küzdelmes, de minden tekintetben eredményes útunkra. Nem tétlenkedtünk a biztos védelem kényelmes kikötőjében: állandó, lankadatlan és bizakodó harc volt, ami életünk is. Minden erkölcsi és anyagi erönket csatasorba állítottuk, hogy gazdasági águnk intenzív művelésével és terjesztésével biztosítsuk küzdő nemzetünk számára, a gazdasági háboruban a biztos fölényt és teljes győzelmet.

Hiszem, hogy a mult emlékezete és értékes eredményei kezünkbe adják a jövő feletti törhetetlen uralmat. Csak tovább a megkezdett úton méhésztársak! Csüggedést, bátortalanságot ne ismerjen szívünk.

Ne feledjük soha egy pillanatra se, hogy mi is, itt-hon és valamennyien koronás, ifjú, magyar királyunk katonái vagyunk. Felséges vezérünkkel, dicső katonáinkkal együtt küzdünk szent ügyünk diadaláért, hogy legyen az 1917. év valóban boldog, új esztendő! Ugy legyen!

Szerkesztő.

Egyesületi élet.

Pályázati hirdetmény.

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület méhészeti szakcikkek írására a következő feltételek mellett ezennel pályázatot hirdet:

I. díj	50	korona
II. „	30	„
III. „	20	„

Feltételek.

1. Pályázhatik a magyar korona országaiból bárki.

2. A pályamunka csak magyar nyelven írható, terjedelme a Méhészeti Közlöny ivréte szerint — 2 nyomtatott ivnél (32 oldal) nagyobb, $\frac{1}{2}$ ivnél (8 oldal) kisebb nem lehet.

3. A szacikkk tétele megválasztásában az egyesület szabadkezett enged a pályázóknak.

A pályázatok idegen kézzel írva, jeligés levélkével ellátva, az Erdélyrészi Méhész-Egyesület elnökségéhez küldendők be, 1917 év május végéig.

A beérkezett pályázatok közül a három, a legjobb, a fentebb jelölt díjakat kapja. A többi pályaművek is, amennyiben a bíráló bizottság úgy határoz, jutalmaztatni fognak.

A beküldött pályamunkák az egylet tulajdonát képezik, s a nem díjazott munkákat is, jogában áll minden ellenérték nélkül tetszése szerint felhasználni.

*Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület
elnöksége.*

A katonák karácsonyfájánál.

Egyesületünk karácsony estéjén a méhészeti tanfolyamot hallgató sebesült katonáknak az idén is karácsonyfát állított. Donáth Aladár méhészeti szaktanár, az egyik tanfolyam vezetője a katonákhoz az alábbi beszédet intézte:

Csodaszép, méla, csendes éj borult a Földre; a csillagok tisztán fényesen ragyogtak; a próféciák betelésének nagyszerű perceiben az egek megnyilatkoznak és a betlehemí mezők felett megzendült az angyalkari szózat: „Békesség a Földön és jóakarát az emberek között!”

És a csoda a Földön visszhangot támasztott; az áhítát szárnyaín szállott az Ég felé: „Dicsőség a magasságos Mennyeiben lakozó Istennek!”

Egyszerű pásztorok, napkeleti bölcsek és királyok jövének tiszteletadáshoz, ahoz a jászolyhoz, melyben'a kis gyermek pihent.

Tiszteletadásra, mert az a gyermek a békesség fejedelme, a világ tanácsosa, üdvözítője, megváltója vala!

Ime, e karácsonyfa gyertyái is a ma született békesség fejedelmének tiszteletére gyúltak meg. Mint azok az egyszerű emberek

+

és bölcsek, mi is eljöttünk hozzá s ha nem is hozhattunk aranyat és mírhat, bizonynal a mi ajándékunk is kedves lesz előtte, mert szívünket is adjuk vele!

Szívünket is, melyet a harmadik háborus karácsony annyi gyászos, annyi fájó emlékekkel talál megrakva, de fájó emlékeink közül is kimagaslík a győzelembé vetett sziklaszilárd hitünk és erősebb fénnel ég mint valaha: honszerelmünk lángoló tüze!

Honszerelmünk lángoló tüze! Te nagy, magyar nemzeti létünk alapja! Te nagy örökkévalóságunk élő bizonysga!!

És az örökkévalóságon ki mer gondolkodni, ki meri ezt kétségbe vonni?!

A királygyilkosok kezét az ártatlanul kiontott fejedelmi vérfestí pirosra s akik e banditákkal kezét fogának: az ártatlanok vére, az önző szövetségesekek kezéhez tapad! Az isten ítélet késhe-tík, de el nem marad!

Az orgyilkos nép már hazátlan leve; a felbujtó, a cinkos Goliát országokat veszítve, tajtékozó dühvel tör reánk s véresen bukik el; az alattomos, rabló oláh hordák szennyes, piszkos áradata karunk erején megtörött s a moszkovita síkság felé hömpölyög. — A mi drágagyöngyünk: Erdély kellett neki?! Megkapta! Maholnap saját honából sincs talpalattnyi földje.

A mi ügyünk igaz ügy! Az igaz ügynek pedig elbukni, megsemmisülni nem lehet.

Védelmezi, mint a ma született Megváltót, kinek életére a Herodesek és papi fejedelmek minden gonoszsága hiába tört.

Midőn fényes győzelmek után és nagylelkűen felajánlott békejobbunkat ellenségeink felé nyújtjuk, tesszük ezt emberies, humánus érzelmektől áthatva, midőn a vérmezők felett — sajnos, immár harmadszor halljuk megzendülni ez Égi szózatot: „Békesség a Földön és jóakarát az emberek között!”

Vajha az égi szózatra nem az ágyuk dübörgése, hanem a hálaadás éneke, a béke volna a Föld válasza: valóban megszületett volna a békesség fejedelme az emberek szívében!

Jövel hozzánk óh, békesség fejedelme! Törüld le az özvegyek, az árvák és bánatosak könnyeit; vigasztald a szenvedő betegeket, gyogyítsd meg a hazáért vértett hősök sajtó sebeit.

A beszéd után az egyesület vezetősége minden egyes katonát karácsonyi ajándékban részesített. A sebesült hősök nagy örömmel és meglelégedéssel fogadták a szeretet adományát.

A Tiszántuli Méhészegylet megalakulása.

Lapunk hasábjain még a nyár folyamán beszámoltunk, hogy *Ipolyi-Keller Gyulának*, a földművelésügyi kirendeltség vezetőjének sikerült összehozni a méhészeket, akik értekezletre gyűltek össze, amelyen elhatározták, hogy több vármegyére kiterjedő Méhészeti Egyesületet létesítenek. Az értekezlet után a méhészek mindjárt a cselekvés terére léptek, amennyiben *Niedermann Antal* postatanácsos elnöklete alatt egy külön bizottságot küldtek ki, az alapszabályok elkészítésére és egyesületi tagok gyűjtésére.

Ez a bizottság elkészült az alapszabálytervezettel és kétszázötven tagot gyűjtött össze.

Tegnap tartották meg a méhészek gyűlésüket a Gazdasági Egyesület helyiségében és megalakították a sikeres előmunkálatok után a Magyar Gazdasági Egyesület Tiszántuli Méhész Egyesületét, amelynek hatásköre kiterjed: Bihar-, Békés-, Szilágy-, Arad-, Hajdu- és Szatmármegyékre.

Miután a jelenlevők egyhangulag elfogadták az alapszabálytervezetet, megválasztották az egyesület tisztikarát. Elnök: *Cziffra Kálmán dr.*, Nagyvárad város főispánja. Ügyvezető elnök: *Niedermann Antal* postatanácsos. Alelnökök: *Gresinczky Antal* kanonok, *Ipolyi Keller Gyula* min. kirendeltség vezetője. Főtítkár: *Vajnovszky Vince* törvényszéki bíró. Títkár: *Takács Gyula* államasvasuti mérnök. Jegyző: *Nemes Andor*. Könyvtárnok: *Bertram Brunó* főgimnáziumi tanár. Ellenőr: *Papp Imre* gazdasági együleti titkár. Pénztárnok: *Szilágyi Béla* postasegédellenőr. Gondnok: *Nemes Győző* méhészeti szaktanító.

Elhatározták, hogy az egyesület védnökének gróf *Széchenyi Miklós* püspököt kéri fel. Az egyesület célja a jövedelmező méhészetet minél szélesebb alapokra fektetni és meglévő méhészteket nagyobbítani. Evégett az egyesület tanfolyamokat nyit és előadásokat tart, az egyesület tagjainak szaklapot bocsájt a rendelkezésére, a méhészkedéshez szükséges eszközök előállítására központi műhelyt állittat fel és minden irányban arra törekszik, hogy a szakismereteket terjessze.

Az egyesület iránt megnyilvánuló nagy érdeklődés már előre biztosítja az eredményes munkásságot. Ujabban huszonnégyen jelentkeztek tagként az egyesületben. A tagsági díj havonként négy korona és jelentkezni *Niedermann Antal* ügyvezetőelnöknél lehet.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület nevében szívünk őszinte örömeivel köszöntjük az új testvéregyesületet. Lelkes elismeréssel hajlunk meg a fenkölt gondolkozású elnök előtt, üdvözetünket küldjük a tisztikar minden egyes tagjának, kik társadalmi állásuk tekintélyével, mélyen és szélesen látó lelkük intelligenciájában fel-emelték a méhészetet megillető magaslatára. Munkára kész karjaink találkozzanak a Királynágo havas bércei felett, hogy közös értéssel, egy úton járva, könnyebben érhessük el a célt: a magyar méhészet diadalát.

Melyik égtáj irányában helyezzük el a méh lakások kijáróját?

Tudom azt, hogy az alábbi tapasztalatom nem újdonság méhésztársaim előtt, de miután e tárgyról lapjainkban olyan keveset hallhatunk, sőt a szakkönyvek is e fontos dologgal a leg-rövidebben foglalkoznak, célszerűnek látom azt feleleveníteni. Idő-szerűnek találok ezt különösen most, a midőn sok-sok új méh-ésszel fog hazánk e háború után szaporodni, kiknek velünk együtt arra kell törekedniök, hogy e kedves gazdasági ágat oda-adással művelve, jó erős, egészséges családokat neveljenek és azáltal hazánk méztermelését fokozzák.

Mint kezdő méhész, annak idején magam sem tartottam e dolgot éppen olyan fontosnak, míg arról az évek tapasztalatai meg nem győztek. Sajnos, saját káromon okultam, de a kárból haszon lett, s igyekszem, hogy tapasztalatom közreadásával másoknak is használhassak.

24 család részére készült méhszínemet egyenesen keleti irányban állítottam fel, arra gondolva, a mint azt tanultam is, hogy a déli irány azért nem jó, mert a nyári forró napokban a méhek a hőségtől sokat szenvednek, sőt ettől még a munka kedvük is csökken és a kaptárokban a viasz építmények elgörbülnek.

Ez ugyan sok esetben igaz és a déli irány említett hátrányai károsak lehetnek a méhészetre, de megfigyelésem mégis azt mutatja, hogy nem egészen helyesen cselekedtem, amikor méhszínemet, melyet most már nem könnyen lehet erre vagy arra fordí-

tani, egész keleti irányba építettem. Méh családjaim egy pár év alatt felszaporodtak úgy, hogy a méhszinem 32 családdal megtelt s az újabb családok elhelyezéséről gondoskodnom kellett. Nem építettem újabb méhszint, sem a meglévőt ki nem bővítettem, hanem a kertemben állítottam fel négy-négy családost, önálló ducokat, megfelelő eresszel és lábakon álló alapzattal ellátva. A méhek kirepülését azonban ez alkalommal nem keletnek, hanem délkeletnek irányítottam.

E ducokban elhelyezett méh családok aztán rövidesen megtanítottak, hogy mi előnye van a délkeleti és minő hátránya van az egyenesen keletnek néző röplyuk irányításnak. A tavaszi és őszi hónapok nyújtották a legtöbb és legjelentősebb tapasztalatot. Ugyanis e hónapok a legfontosabbak a méhészetben, mert tavasszal a jó betelelés után egy helyes irányban felállított méh családnak a gyors és egészséges fejlődése biztosítva van és viszont, az őszi gondos betelelés után, a helyes irányban felállított család könnyen és zavar nélkül húzza át a telet.

Mindez miért van? Csupán azért, mert ezen méh családok az éltető napsugarakat minden adandó alkalommal a legteljesebb mértékben kiélvezhették! Miért építi a kertész virágházainak és melegágyainak üveges felét rendszeren délnek vagy délkeletnek?

Csupán azért, hogy a napnak éltető hatását az azokban elhelyezett növények kihasználhassák. Hiába volna a kertész minden igyekezete és teljesen kárba veszne minden fáradságos munkája, ha a természet nem járulna hozzá az éltető napsugaraival a növények neveléséhez, mert a fény és meleg a növények élet elemei. Építené csak melegágyait és virágházait egészen északnak vagy nyugatnak a kertész, első esetben csak a kora reggeli napot, utóbbi esetben már csak a távolból búcsuzó napsugarakat élvezhetnék a növények és elsatnyulnának.

Ezért van az is, hogy a délkeleti vagy déli irányban épített lakoházak ablakaiban olyan gyakran látunk gyönyörű szép, szobai növényeket, a melyek némelykor a téli hónapokban is virágosak, míg azok a melyek északi avagy nyugati fekvésű ablakokban vannak, minden gondos ápolás mellett is véznák, virágtalanok és rövid életűek. Nem nyújtanak az embernek semmi élvezetet, szóval a fáradságos gondozást nem hálálhatják meg, mert nem adták meg nekik azt, a mire a legnagyobb szükségük van: az éltető napsugarakat.

Igy van ez a méheknél is. Azok a családok, a melyek délnek vagy délkeletnek vannak irányítva a napot kora reggeltől késő délutánig helyes mértékben élvezhetik. Milyen kedves élvezetet nyújt a méhésznek a midőn a kora tavaszi és késő őszi hónapokban is, az elő-elő buvó napsugarak hatása alatt, láthatja kedvenc bogarait a kaptár röpdeszékáján jókedvvel ide s tova mászkálni és röpködni. Az egyenesen keletnek, észak vagy nyugatnak irányított családok már, a nap hiányában, ezt nem tehetik meg, csak nagy ritka esetben, ha rendkívüli enyhe, 12—16°, meleg levegő van. Ilyenkor ezekből a kaptárokból is ki-ki bujkálnak a méhecskék, de akkor is igen sokan drágán fizetik meg a kis élvezetet, mert a kora tavaszi és késő őszi időszakban a levegő délután gyorsan lehül és azok a méhek, a melyek a csalogató meleg következtében a kaptárból messzire távoztak, az árnyékos fekvésű röplyuk előtt megfázva, megdermedve, a kaptárból kirekednek és rendszeren elpusztulnak. Az ilyen esetben pedig rendkívül sok méh szokott áldozatul esni. Magam is megfigyeléseim alkalmával sok száz megdermedt méhet szedtem fel befőttes üvegekbe, hogy azoknak meleg szobában az életet vissza adjam.

A délnek és délkeletnek irányított kaptárok méhei késő őszzel a kellemes napsugarakban sütkéreznek, a testükben felgyülemlett bélsártól megszabadulnak és így e tekintetben is sokkal könnyebben képesek a tavaszt bevárni. Ugyszintén kora tavasszal a legelső kedvező, napsugaras időben elvégzik tisztulásukat. Felfrissült erővel és kedvvel látnak hozzá a tavaszi munkálatokhoz és így biztosítják a családnak gyors és erőteljes népesedését. Az ilyen családok aztán még a leggyengébb méhlegelő években is adnak a gazdának mézet. Én ilyen családoktól a múlt, közepes mézelő években is elszedhettem családonkint, átlag 20—25 klg. mézet, emellett valamennyinél hagytam a beteleléskor 8—12 klgmot.

Még egy fontos előnye van a délkeleti irányban felállított kaptárok családjainak: belső levegőjük a tél folyamán is mindig tiszta és egészséges, mert a lép-épitmények nagy ritkán penészednek meg, a fenék deszka állandóan száraz és ami még sokkal fontosabb, nagyon kevés méh hull el a tél folyamán. Erre vonatkozólag egy pontos följegyzésem van a múlt évről. December 13-án nagyon enyhe idő lévén, kitakarítottam a kaptárjaim fenék deszkáit és az ott talált elhullott méheket, minden családnál megszámláltam és följegyeztem. A reám nézve meglepő eredmény a követ-

kező volt: a keletnek felállított méhszinemben lévő 10 családnál volt összesen 216, a szabadban, ducokban felállított, délkeletre néző 10 családnál ellenben összesen csak 135, tehát majdnem a felével kevesebb.

E pontos följegyzésem bizonyosága annak, hogy a délkeleti irány ebből a szempontból előnyösebb, mert bizony némely hosszú és szigorú tél lepergése alatt rendszeren pár száz méh is elszokott hullani, amit ilyenformán könnyű szerrel a felére redukálhatunk, ami pedig nagy előny.

Megjegyzem, amellet hogy a mikor kaptárjainkat ezen helyes irányban állítjuk fel, figyelemmel kell lennünk, hogy azok előtt semmiféle épület vagy kerítés, sőt gyümölcs vagy egyéb faültvény ne legyen, mert azok mind elzárják a kaptároktól a napot.

Igen természetes, hogy méhcsaládjainknak az ilyen elhelyezése mellett is, a gazdának gondosan kell méheit ápolnia és okszerűen kezelnie, mert csak akkor lesz meg a várt eredmény, vagyis jó népes családok, erős rajok és elvehető fölösleges méz.

Stief Ottó.

A kigazda és a méhészet.

Irta : Berde Ferenc.

Jellege : „Tanulj a méhtől“

(2.-ik díjjal jutalmazott pályamű.)

(Folytatás.)

Ezt a célt szolgálja a kormánynak az az intézkedése, mely a méhészeti vándortanítást az egész ország területén elrendelte; kötelességévé tévén a vándor tanítóknak, hogy saját kerületeikben községből-községbe járva tanítsák a népet, kedveltessék meg a méhészetet, s a hol alkalom van, ott gyakorlati eljárásokat is mutassanak be a hallgatóságnak. Az eredményről később fogok beszélni.

A vándortanító jelentéseiből arra a meggyőződésre jutott a legfelsőbb hatóság, miszerint azokban a községekben, melyekben a helybeli tanítók maguk is méhészettel foglalkoznak az eredmény észrevehetőbb, ellenkező esetben munkájuk után alig mutatkozik

haladás. E megállapításnak lett aztán következménye egy másik rendelet, melyet a Közoktatásügyi Miniszterium adott ki, mely arról intézkedik, hogy a méhészetben jártas tanítók számát szaporítani kell. Erre pedig egy út vezet, az tudniillik; hogy a tanítóképzők láttassanak el minta méhesekkel, hol aztán a tanítójelöltek úgy szellemi, mint gyakorlati kiképzést nyerjenek.

Különösen ez utóbbi intézkedése kormányunknak minden érdeklődőben felkeltette a reményt az iránt, hogy immár a vándor tanítók munkája meg van könnyítve ezáltal. Az eredményről szintén később szólok.

Később felsőbb hatóságaink tovább mentek a segélynyújtásban s meghonosították a méhészeti póttanfolyamokat. Több helyen valódi és költséges mintaméheseket létesítettek ellátva azokat olyan szakemberekkel, kik a méhészet terén érdemet és tekintélyt szereztek maguknak, ezek vezetése mellett hat hét leforgása alatt tanulhatnak lelkészek, tanítók, gazdák sőt iparosok is. Itt láthatja a tanuló azt a sokféle méh lakot, elsajátíthatja azok készítésének módját, szóval, ha komoly szándékkal ment oda, akkor úgy mehet haza hat hét után, mint a méhecske akác virágzáskor.

A fennebb elősorolt intézmények után bekövetkezett eredményekről megírtam, hogy beszélni fogok, tehát lássuk először a vándortanítást.

Hát bizony mikor ez az intézkedés valósággá vált, mi kezdő méhészek *Hozsannát* kiáltottunk örömről s alig vártuk, hogy eljőjön az óra, melyben szemtől-szembe lehetünk a méhészet ügyének apostolával. Ki lett dobolva, hogy az állami iskola nagytermében méhészeti előadás lesz, mi is e mellett házaltunk s hívtuk az értelmesebb atyafiakat. Azt el kell ismerni olyan szép számmal gyűltünk össze, hogy Ábend bácsi örvendett legjobban: az kilátzott szeméből, hiszen még a községi előljáróság is képviseltette magát; tartott is az öreg egy igazán szép és buzdító előadást, s megígérte, hogy miután látja a meleg érdeklődést a jövő évben ismét meglátogat. Előadás után egy méhesbe mentünk hol gyakorlati fogásokat például az átlakolást dobolás útján mesterileg mutatta be, de csak néhányunknak, mert útközben a hallgatóság annyira leapadt, hogy csak 4—5 maradt. Mi megköszöntük a vándortanító szívességét, ő pedig ment tovább hová kötelessége hívta. Jött a következő években is, megtartotta előadását, de a hallgatók kevés száma láthatólag bántotta. Mi néhány kezdő mé-

hész sok gyakorlati fogást tanultunk tőle, azért szomorúan vettük a hírt, mely tudtul adta, hogy az öreg Abend bácsi nem jó többet hozzánk, mert elment oda, hol nem kell többet vándorolni.

Allapodjunk meg rövid ideig a tárgynál, hátha valami nyomra akadnánk, mely elvezet oda, hol az ok van; miután tudjuk, — mert hallottuk — hogy nem a tanítás az oka, akkor keressük azt azokban az emberekben a kiknek javaért fáradsnak, török magukat a tanítók.

A falusi kúsgazda némi tekintetben valamennyi egyforma, abban tudniillik: hogy a kaputos ember iránt főképp ha az még ismeretlen is hát bizalmatlan. Társalgás közben nagyobb része kezes s minduntalan hangoztatja, hogy úgy van instálom, helyes biz az kérem, de ha tovább megy már egészen másképpen gondolkozik, ezt némelyek ravaszsnak is nevezik. Akad közöttük egy két merészebb is, a kik már ellenvetések is tesznek, ezek az ugynevezett féltudákosok, legtöbbet ezek ártanak minden jó ügynek, félelmetesek mivel akárhányszor a kész-nyélbe ütött dolgot egy-kettőre úgy elrontják, mintha soha sem lett volna.

(Folyt. köv.)

1916.

Egy elmúlt esztendő, mely örök emlékezetben fog sugározni a méhészet történetében. A krónikairó félve veszi kezébe a tollat, hogy gondos körültekintéssel minden nagy eseményről számot adhasson.

Egy év mindössze, melynek eredményeit összegeznem kell, röpke pillanat csak, ha az idő végtelen folyamára gondolok s mégis korszakos alkotások, messzi jövőre kiható események újulnak meg emlékezetemben.

Elmúlt méhészeti évünket a világháború foglalja emlékezetes érckeretébe. Eseményeit a háborus élet teszi jellegzetessé, alkotásai a háborus viszonyokban találnak magyarázatot. Szomorú jelenség a háború s a magyar méhészet újjá szervezése, igazi alapozása mégis hozzáfűződik.

Méhészkedtünk a háború előtt is — igaz! A gazdasági ágak között szerepelt a méhészet is. Voltak szaklapjaink, voltak neves méhészeink, de mégis az eredmény sohasem állott arányban a

törekvésekkel. Komoly gazdakörökben megmosolyogták a méhek rajongóit s a magyar kisközgazdaság kézleggyintésben fejezte ki ítéletét. Egyszerre, hogy megváltozott minden. A háború rokkantjairól gondoskodni kellett. Illetékes tényezők foglalkozás után néztek, mely megmentse a testi fogyatkozásban szenvedőket a kegyelemkenyértől, mely munkájuk után megélhetést biztosítson számukra. . . . Felfedezték a méhészetet. Rájöttek, hogy a méhészet nem csak könnyű foglalkozás, de amennyire léleknevesítő, annyira hasznos is. Csodálkozva vették észre, hogy amit a méhészet terjesztésére és fejlesztésére fordítanak, nemcsak egyeseknek jelent jövedelmet, hanem sokszorosan növeli kamataival a nemzeti vagyont.

Az érdem elsősorban, természetesen a földművelési minisztériumé és az egészséget intéző, irányító kiváló emberé, a *Miniszter Úr Öngyméltóságáé*, ki felhívta az ország figyelmét a méhészetre és páratlan eréllyel állandóan táplálta és fokozta az érdeklődést. A rokkant kisközgazdák igazán gondoskodó apja maradt: visszaadta neki méheiben a mezőt, a virágos, a napfényes mezőt.

Báró *Kazy* államtitkár Úr lelkesedése új embereket, profétákat teremtett a méhészet ügyének; *Papp Ragány tanácsos* Úr személyesen intézkedik minden egyes ügy sikeres megoldásában; *Krenedits titkár* Úr gondoskodása, körültekintő lelkesedése nem ismer határt és fáradságot.

. . . Aztán megmozdultak az egyesületek. Az *Erdélyrészi Méhész Egyesület* titkon, sóvárogva táplált vágyait látja teljesülni: új, szakképzett méhészei lesznek a magyar gazda társadalomnak. Mint első jelentkezik a szent ügy szolgálatára s meg is kapja a legmagasabb bizalmat: a Miniszter Úr Öngyméltósága három méhésztanfolyamot állít be egyszerre Kolozsváron, az egyesület székhelyén.

Megindult a korszakos munka és ma az ország 13 nagyobb városában folyik a rokkant katonák méhészeti kiképzése. A tanfolyamokon pezsgő, zajos élet uralkodik. Suhog a deszka a gyalú kése alatt, vigan dúdol a fűrész fényes acéla, gépek bűgása, emberek kacagása a műhelyekben: egy új, diadalmas jövőnek megéleveníítő dala.

Minden hónap az új méhészek rajait bocsátja útnak, de a bölcs előrelátás nem hagyja magára, tanácstalanul a kezdő munkást. A tanfolyamokon iskola méhesek készülnek, melyekben az ország felsőbb iskoláinak, teológiáinak ifjúsága tanul méhészkedni,

hogy annak idején a méhészetben is vezetője, irányítója legyen a gondjaira bízott embercsoportnak.

Újjászületett a magyar méhészet, az ország minden részében folyik a munka serényen, lankadatlan kitartással a haladás jegyében. Szegeden „Méhészeti Újság” címen új szaklap indul meg, melynek megjelent számaait egy eredményes jövő zálogául tekintetjük.

A székelyföld új profétát kap *Gál Imre* iskola látogató személyében, kit a miniszter Úr Önagyemlétségére a székelyföldi méhész kerület vezetésére jelölt ki. Pályafutásának kezdetét szomorú incidensként zavarta meg az oláh betörés, de úgy véljük, hogy aggodalomra, siránkozásra sem neki, sem nekünk nincs okunk. A szétduult székely méheseket újra állítja a magyar méhészek résztvevő áldozatkészsége s a romok felett pedig felépíti a méhészet új, ragyogó házat az ő rajongásig lelkesedni tudó nagy lelke és akadályoktól meg nem hátráló tetterős akarata.

Mennyi esemény, mennyi korszakos jelenség egy rövid év keretében! Szomorú lapjai is vannak a krónikának, de mindenre van vigasztalásunk. A székelyföldi betörés mellett más, személyi veszteségünk is volt: meghalt *Sötér Kálmán*! A méhészet lánglelkű apostolát, a magyar méhészek társadalma büszkeségét vesztette benne. Szomorúságunkban felemel a tudat, hogy nagy lelke, bölcs tudása továbbra is velünk maradt, világirodalmi jelentőségre emelkedett munkáiban.

Igy beszél az 1916. év krónikája eseményeiben, de nem kevésbé felemelő az a rész sem, hol a méhészeti év eredményeit számokban mondja el.

Egy táblázat van az asztalomon, mely a tizenhat méhész kerület évi statisztikájából van összeállítva. Milyen örömdetes képet rajzolnak elém a száraz, szűkszavú szám adatok.

E kimutatás alapján bátran állíthatom, hogy eredményeit tekintve is, az 1916-ik év a legjobb méhészeti évek közé sorozható. Tavasszal a családok, egy kör kivételével, mindenütt a legjobb állapotban kezdték meg évi munkájukat. A méhcsaládok ára sehol 30 koronán alul nem jár, de az ötvenet igen sok helyen meghaladja. A rajzás kedvező körülmények között, mindenütt szép eredménnyel végződött. A mézszüret megfizette a méhészek fáradtságát és befektetéseit. Az eredmény családonként 5 klgr.-nál sehol sem kevesebb, sok helyen a 15 klgr.-ot is meghaladja.

Hát hogyha a méz és a viasz árakra gondolunk, akkor látjuk igazán, hogy mennyire hálás foglalkozás volt ez évben a méhészkedés. 3 koronánál olcsóbban mézet az év egy szakában sem adott el méhész, de voltak kik 8—10 koronát is kaptak mézükért klgr.-monként. A nyers viaszért átlag megadták a 7 koronát; múltéért 12 koronát is fizettünk. Az anya nevelések országszerte sikerültek és kedvező jelek mellett történt a betelelés.

1916 sokat, reményeinken felül adott, mely jelenség csak újabb, kitartó munkára sarkallhatja a magyar méhészt. Múltunk legyen mindig jövőnk sikerünk biztos záloga. Föl tehát az újabb küzdelemre méhész társak! A múlt biztosítsa jövőnket, a jövő igazoljon minket, hogy egy év múltával hasonló sikerekről, az előző évit felülmúló eredményről számolhassunk. Mi csak dolgozzunk, dicső katonáink megszerzik majd, mire még vágyakozunk: a győzelmet és a békét!

Győrfi István.

Méhészeti Útmutató.

Megjelent 152 oldalon az Erdélyrészi Méhész Egyesület naptára az 1917. közönséges évre, Méhészeti Útmutató címen. Az új naptárt, Győrfi István teológiai tanár, a Méhészeti Közlöny szerkesztője és Jancsovics Endre, a VI. méhészkerület vezetője szerkesztették. Művészi címlapja, mely a koronázási és háborus alkalmak motivációja. Merész Gyula, országos híró festőművésznk igen sikerült alkotása.

A naptár minden hónap mellé részletes méhészeti útastást közöl s a jegyzetes rovat mellett rövid, kátészerű mondatokba mondja el az időszerű teendőket. Felöleli a méhészkedés lényeges pontjait s kezdők részére nélkülözhetetlen útmutató, gyakorlottak számára hasznos emlékeztető és feljegyzési zsebkönyvecske.

A szerkesztők munkáját Gál Imre, Nemes Győző, Donáth Aladár neves szakembereink munkái egészítik ki.

Képekben, megfelelő szöveg kísérettel mutatja be Boczonádi 42-es kaptárját és napviaszolvasztóját; az Erdélyrészi Méhész Egyesület műhelyét, az iskola- és kígazda méhest.

Táblázatos kimutatásban tájékoztat a méhekre, valamint a

méhlakásokra és méhészetre vonatkozó összes tudnivalókról. Felöleli a mézelő növények, állami méhészeti intézmények, szakoktatás és törvényes intézkedések ismertetését. Kiterjeszti figyelmét az új postai és bélyegilletéki díjszabásra s más, a méhészet körébe vágó hasznos tudnivalókra.

Hinni merjük, hogy e kis könyv hasznos szolgálatot tesz a magyar méhészeknek és meg fogja nyerni a magyar méhésztársadalom osztatlan tetszését és pártfogását.

Ára 1 K. 50 f.; egyesületi tagoknak 1 K. Megrendelhető a szerkesztőség útján. (Kolozsvár, Pap-u. 6 sz.)

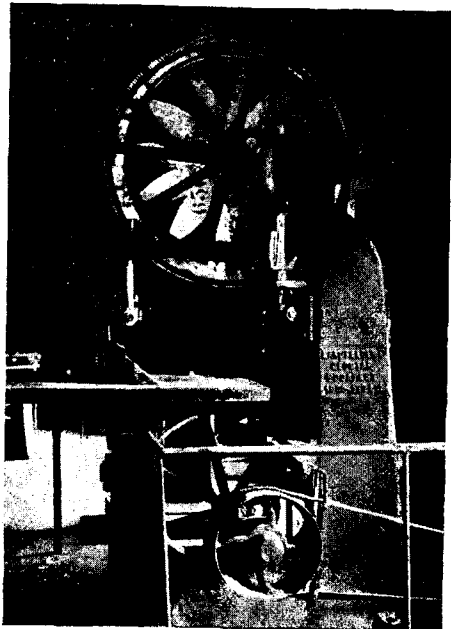
Az Erdélyrészi Méhésztársaság műhelye.

(Mutatvány a „Méhészeti Útmutató“-ból.)

Szerkesztő.

Lehet-e, szükséges-e a mellékelt képeket magyaráznunk? Beszél az mindenik maga helyett. A képen is gyönyörűség nézni karcsú acél testüket. Hát amikor beszélni kezdenek a munka csodásan bugó nyelvén? A magyar méhésztársaság hatalmas, boldog jövőjéről rajzolnak élénk varázslatos képeket.

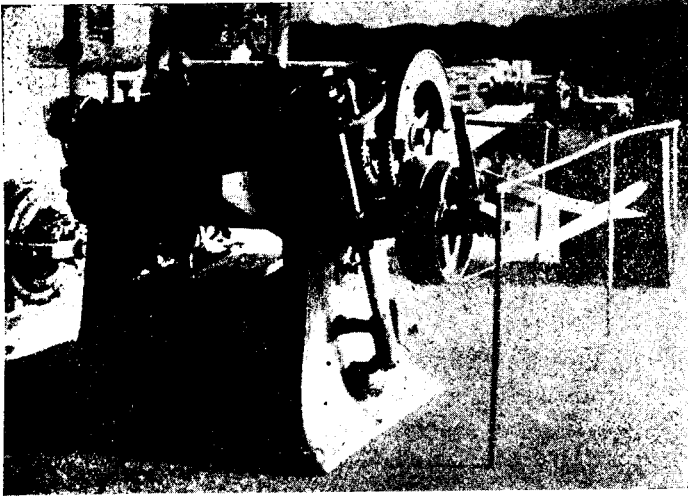
Féltett kincsei e gépek egyesületünknek. Ők a mi érckarú, fáradhatatlan, segítő társaink. E gépek a munkásai az első magyar kaptárokat és méhészeti eszközöket készítő gyártelepnek. Majd ha elsimulnak az anyag szerzés nehézségei, megindul a munka a maga teljes nagyszerűségében. Egymásután születnek az olcsó méhesek, karcsú, tökéletes kaptárok s viszik szét az ország minden részébe a magyar méhésztársaság diadalát.

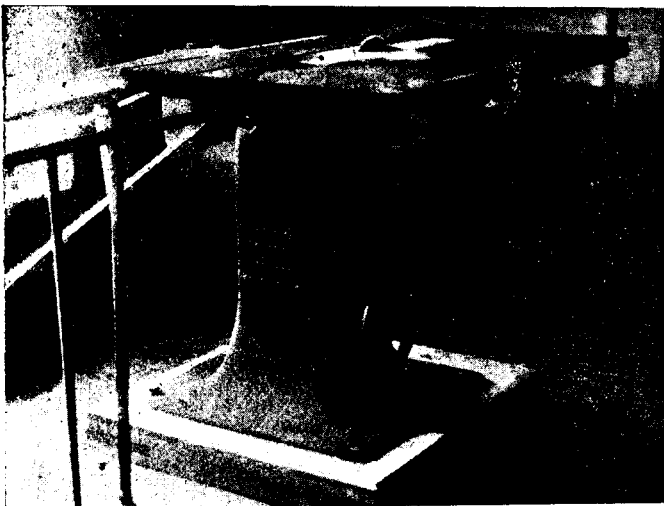
Szallagfűrész.

A kéziműhely belseje.

Gyalugep.

Körfűrész.

A méhesben.

Január.

Jancsovics Endre.

A tél e hónapban adja ki méregfogát, éber legyen hát a méhés, nehogy most essék valami baj a méhcsaládjai körül!

A méhek jól telelését elsősorban a feltétlen nyugalom megadása biztosítja, ezért a méhlikásokat ne bolygassuk, mert hiszen a gomolyba húzódott méhek minden zajra figyelmesek lesznek s ösztönükből kifolyólag táplálékukat helyezik biztonságba, azaz a lehető mennyiséget magukba szívják, mit aztán a nyugtalanítás után ugyan részben visszaraktároznak, mindazáltal a kellő mennyiségnél többet fogyasztván, beáll az üritkezés nagyobb mérvű szüksége s ennek eredményeképpen a hasmenés, v. vérhas! Különösen előidézik ezt a méh ellenségek: egér, cinke, harkály háborgatása, valamint az a körülmény, ha a méhcsalád fázik, vagy ha silány tápértékű táplálékuk van, illetve, ha nincs elégséges jó levegőjük.

Ha nyugodtan tel a méhcsalád, alig hallható, percegésszerű magatartással van, míg a nyugtalanul telelő, bajban szenvedő, anyátlan család zúg. Az ilyen család erőteljes morajlást hallat, mely állandó s ha anyátlan, olykor-olykor egy élesebb, siró hang is belevegyül a zúgásba.

Derült napokon, a déli órákban tartsunk tehát szemlét méhcsaládjaink fölött s ha nincs baj, ne bolygassuk őket, ellenben ha valami rendetlenséget tapasztaltunk, igyekezzünk a bajon segíteni: a holt méheket a kijárótól takarítgassuk el a szabad, jó levegő járhatása végett, majd óvatosan jobban takargassuk be papírral, pokróc vagy rongy darabbal a telelő fészket.

Havazás után a leesett havat azonnal söpörjük el a méhlikások körül s óvatosan a kijáratnál; olvadáskor pedig a töcsát, pocsolyát tüntessük el mert szebb, napos déltájban egy-egy méh kijár tisztulni s ha nem térne vissza, kár azért is!

Több évi mérlegelés alapján megállapítást nyert, mennyit fogyaszt ilyenkor a méh-család, a havi átlag 30—40 dkgr-ot ad.

Néhány, jobb viszonyok között élő méhcsaládnál az anya e hónap utolsó napjaiban megkezdí a petézést, naponta átlag 100—150 petét rakván le.

A méhcsaládok körül ezek a megfigyelések és munkák akadnak, a méhészetben azonban már tágabb munkaköre van a mé-

hészetnek; így pl. most van a legalkalmasabb időszak a kaptárok s kisebb nagyobb méhészeti felszerelések és eszközök, a kasok stb. készítésére, azok javíthatására, szinte úgy a viaszolvasztására is.

A folytonosan gyűjtögetett viaszmorzsalékot, öreg használhatatlan lépeket rakjuk egy vízzel félig telt edénybe, melyet aztán egy szintén vízzel telt másik nagyobb edénybe helyezünk s így tegyük fel a takaréki tűzhelyre. A felmelegedett víz a tiszta viaszt a felszínre hozza, míg a nem viaszanyag a víz alá kerül, a lehűtés folytán aztán a viasz a vízen megalvad s ez összegyűjtögetve egybeolvasztható s formázható. Ha aztán külön viaszolvasztó készülék áll rendelkezésünkre, úgy azzal olvassuk ki a viaszt.

Barátságos, meleg estéken, szabad délutánokon a szakönyveket és szaklapokat olvassuk s ne halogassuk a „jobb” időkre, mert akkor más munkánk kerül!

A székely méhészekért.

Vége szakadt a székelyek bújdosásának. Dicső katonáink, messze, saját honában kergetik az orvul támadó, gonosz szomszédot. Hiszük, hogy közel van az idő, mikor a csataterék „gyáva hiénáinak” nem lesz többé helye az önálló népek és államok sorában. Bár fáj a pusztítás, melyet székelyeink honában végeztek, de vigasztaló a tudat, hogy az igazság büntető keze már utólérte őket. Vezetőink atyai gondoskodása, az emberszeretet visszaadja a bújdosóknak mind, amit veszítettek.

Megindult már a mozgalom az elpusztult méhesek helyreállítása érdekében is. A magas földművelési kormány gyűjti már az adatokat, hogy a károsult méhészek tavasszal újra munkába állhassanak.

A méhésztársadalom az ország minden részéből¹ készséggel és résztvevő szívvvel küldi be adományait. Igaz szívvvel mondunk köszönetet laptársaink nemes lelkű szerkesztőinek, kik oly lelkes igyekezettel indították meg a gyűjtést, mely ezideig is tekintélyes összeget eredményezett. Így a „Méhészet” gyűjtése . . . 299.— K

a „Méh” „ . . . 353.— „
a „Méhész Ujság” „ . . . 60.— „

Összesen: 712.— K

A „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez újabban a következő adományok érkeztek: Püsök Gyula gyűjtőívén: Püsök Gyula 10 K, Szász Béla 2 K, Szász Sándor 2 K, Serbán János 1 K, Csögör Károly 5 K, Csögör József 2 K, Cseri István 2 K, Farkas Dániel 1 K, Vitkoczi Menyhért 1 K, Tökés Lajos 1 K, Léwi Izsák 2 K, Hirsch Emánuel 1 K, Borbély Pál 1 K, Borbély Lőrinc 20 f, Kovács Sándor 2 K, Nagy Ferencné 2 K, Simon Ödön 2 K, Kender Gyula 2 K, Fischer Herman 1 K, Ignotus 3 K.

Osszesen 43 K 20 f
 A gyűjtés eddigi eredménye 167 K 60 f

Osszesen: 210 K 80 f

Méhész társak! áldozunk a székely méhészekért, hogy tavasszal velünk együtt kezdjék meg kedves munkájukat, újra épített méheseikben! *Kérjük a további adományok beküldését. Akinek pedig eladó méhcsaládjai vannak, haladéktalanul jelentse be a szerkesztőségnél (Kolozsvár, Pap-u. 6 sz.), hogy idejében megvehessük a székely méhészek részére!*

Szemle.

A „Méhészet“ decemberi száma bemutatja címlapján a Bonádi viasz és mézsajtót. A készülék igen egyszerűnek látszik, de elmés és gyakorlati haszna kétségtelen. Leírása oly világos, hogy minden méhész házilag megkísértheti elkészítését. Mindenesetre inkább ajánlhatjuk megvételre is, mint a drága gőz olvasztókat, melyek a viasz nagy részét benne hagyják a sonkolyban.

Figyelmet érdemel még a rács probléma, mellyel a lap két közleménye foglalkozik. (Beszámoló: Nida István; A vastaglép: Dóka Loránt.) A két író egyöntetűen a rács használat ellen foglal állást. A rács természetellenesen osztja meg a fészket és e megosztás károsan befolyásolja a mézgyűjtést. Nida a kijáró nyílás speciális elhelyezésével feleslegesíti a rácsot. Háromkeretsoros kapartárján a kijáró a fészkek felső keretsorának felső harmadába esik. Ezzel az eljárással elérte azt, hogy a méhek a fészkek feletti sort, vagyis a mézkamrát rendszeresen és kedvvel töltik meg és a fiasítás céljára vagy virágpór elraktározására nem használják.

Dóka a „vastaglécpek“ alkalmazásával feleslegesíti az alkalmatlan rácsot. 3·5—4 cm. széles keretlécsek segítségével oly vastag lépeket épített, melyekbe, mélységüknél fogva álanya nem petézhet s ezeket használja fel a méz kamrában tisztán mézgyűjtésre.

A „Méh“ november-decemberi kettős száma a „többtermelés“ parázs harcának utolsó jeleneteit adja az olvasó elé Lencz Géza és Balogh Bálint újabb „kimagyarázásaiban“. Az elmondottakhoz hozzáadnunk felesleges. Találja meg mindenki a maga helyesnek ítélt oldalát, úgy amint legjobb meggyőződése diktálja.

Sokkal hasznosabb a Sklenar Guidó leírása, mely az anyásítás új és egyszerű módját ismerteti. Ezt az anyásítási módot, mely előzetes és utólagos füst befúvással van egybekötve a Méhészeti Közlöny már 1913 évi decemberi számában ismertettük, mint amerikai módszert s újabban is figyelmebe ajánljuk méhésztársainknak.

A „Méhészeti Újság“ decemberi számának első lapját gyászkeretben Ö felsége 1. Ferencz József, néhai királyunk emlékének szenteli.

Részletes ismertetést olvashatunk benne a hatsoros Maurer kaptárról, mely eszme, ha egy kissé emlékezünk, nem is olyan új a Méhészeti Közlöny olvasói előtt. Vagy Kemenes Antalné „Az anyasítás új módja“ című pályamunkájában nem hatkeretsoros kaptárakról beszél-e? Használhatóságáról természetesen sokat szólhatunk, de mindenesetre érdekes volna a kipróbálása, ami erdélyi viszonyaink mellett is.

Balogh számokban mutatja ki rakodó kaptárja előnyeit az országos méretű kaptár felett. Mi a számok előtt meghajolunk, de azért függőbe tartjuk a kérdést, hogy vajjon a számok az eredményt tekintve minden vidéken s így speciálisan, Erdélyben is ugyanilyen képet rajzolnának-e elénk? Kielégítő feleletet ebben a kérdésben is csak a megfigyelés és bevezetett kísérlet adhatja, de ez még idáig nem történt meg.

Örvendetesen jegyezzük fel a Méhészeti Újság változatos tartalmi bőségét, de a három-négy tárgykörben mozgó tömeges „folytatások“, úgy véljük a megértés és okulás hátrányára vannak.

Méhészeti Hetilap. Olvasóink nagy többsége valószínű most hall először erről a szaklapról. Nem is csodálkozhatunk rajta: egészen új lap. Első száma 1917. január 7-én jelent meg, Méhész

Jenő szerkesztésében, Tiszacsécsén. Örömmel üdvözljük az új laptársat a méhészeti irodalom legújabb termékét, bár a hetenként való megjelenést nem tartjuk szükségszerűnek a méhészet érdekében! Annál életrevalóbb gondolatnak ítéljük a „műhelyben“ című rovat beindítását, mely egészen új idea és hisszük, hogy az első közleményhez hasonló, gondos ismertetéseknek meg lesz a kívánt, gyümölcsöző eredménye. Hiszen a méhészetet éppen abban a kiszagdakörben szeretnők minél intenzívebben meghonosítani, melynek tagjai a téli pihenés napjaiban maguk is elkészíthetnék méhészeti eszközeiket, ha megkapják a megfelelő útastást.

Vegyések.

Némethy Ferenc Máv. főellenőr 7 koronát adományozott a rokkant méhész katonák karácsonyfájára. Úgy a katonák, mint az egyesület nevében meleg köszönetet mondunk e helyről is, a nemes szívű adakozónak.

A rokkant katonák részére, a méhészeti tanfolyam keretében, karácsony estéjén újra karácsonyfát állított fel egyesületünk elnöksége. Bizony a nagy drágaság miatt a megvendégelés mögötte áll a múlt évinek, pedig az áldozatkészség semmivel sem volt kevesebb. Panaszra így sem lehet okunk: minden rokkant méhész egy szép díoskalácscsal és egy kis üveg mézzel távozott a megható ünnepségről.

Kérelem a méhészekhez. Tisztelettel kérem azon méhésztársakat, akik eladó méhcsaládokkal rendelkeznek, sziveskedjenek a családok számát — a kas, kaptár megjelölésével — és az eladási árat velem sürgősen közölni.

Esetleg azt tudatni, hol, milyen áron és hány családot lehetne venni?

Kolozsvár, 1916. XII/21. (Ferenc J.-u. 81.)

Méhésztársi üdvözléttel:

Donáth Aladár

XII. méhészeti ker. vezetője.

398 méhcsalád pusztulása. Igen szomorú levelet kaptunk ifj. Józsa Sándor gyergyóditrói tanítótól. „Egy szemtanú elbeszélése szerint, a 3 csoportban elhelyezett méhcsaládainkat megrohanták a román katonák, szét hordották a kertünk különböző részében és felnyitva ajtójukat, az otthon hagyott saját fehérmünkkel, ruháinkkal, párnáinkkal lefüstölték mind egy szálíg. Ez évben gyergyóban kitünő mézelés volt, kaptáraink tele voltak mézzel. Legtöbb kaptár 4–6 soros volt, utóbbi 2 éve alakítva át. Én csupán a széthordozott kaptárok egyrészét találtam meg üresen, de már ajtójuk, kereteik elégetve, tüzelésre felhasználva. Mivel nappal végezték e műtétet, iszonyú méhzúgás töltötte meg a falut. Védekeztek méheink, szembeszálltak az ellenséggel, s úgy látszik nagy részük vagy a kábítás után vagy a munka közben, de elmenekült; ezt onnan következtetem, mivel elpusztulva fölötte kevés méhet találtam meg“.

A levél névszerint sorolja fel az elpusztított 398 kaptár tulajdonosát és felemlíti azt is, hogy a körülbelül 300 kasban elhelyezett, leölt méhcsalád nincs benne a 398-ban. Bizony súlyos a veszteség, mely méhészeinket e betöréssel sújtotta, de hiszük, hogy külső segítséggel, kitartásuk és szorgalmuk rövid idő alatt leküzdí a pusztítás veszteségeit.

Viaszmoly irtása. Igen egyszerű módot ajánlhatunk méhészeknek, a viaszmoly irtására. Zárt szekrénybe, vagy kádba tegyük be a lépépítményeket. Helyezzünk az építmények alá körül egy ocska vas edényt, ha az nincs jó akármilyen. Töltsünk az edénybe azután kevés ecetszeszt s dobjunk bele apró, rozsdás vas darabkákat. Az így felbomló gőzök elpusztítják a viaszmoly álcáit és megvédik lépeinket a pusztulástól. Az ilyen módon preparált lépeket szellőztetés után, bármikor beadhatjuk méheinknek s viszont ez a módszer nem jár állandóan a tűz veszedelmével, mint a kénezés.

Európa méztermelése. Európában egy évi méztermelés átlag 80,000 tonna, körülbelül 44 millió Márka értékben.

Európa egyes államai körülbelül a következő méz- és viaszmenyiségekkel szerepelnek a világkereskedésekben.

Németország	1.910,000 család,	20,000 tonna mézzel.
Spanyolország	1.690,000	„ 19,000 „ „
Oszt.-Magyarorsz.	1.550,000	„ 18,000 „ „
Franciaország	950,000	„ 10,000 „ „

Hollandia	240,000 család,	2,500 tonna mézzel.
Belgium	200,000 „	2,000 „ „
Görögország	30,000 „	1,400 „ „
Oroszország	110,000 „	900 „ „
Dánia	90,000 „	900 „ „

(Ezekben az értékekben természetesen a házi fogyasztásra fordított mennyiségek nincsenek benne, pedig Oroszországban óriási, mert ott a cukor távolról sem játszik olyan szerepet, mint Nyugat-Európában.)

Északamerikában 2.800.000 család van évi 30.000 tonna mézzel. Északamerikában a méhészet is óriási arányokban üzemel, pl. a világ legnagyobb méhészete Kanadában Beetonban van, két hektárnyi területen. Az évi termelés átlaga 30--50 tonna méz.

Ha már most a fönnebbi adatokból kiszámítjuk, hogy egy tonna méz termelésére hány család kell, a következő érdekes adatokat nyerjük.

Görögországban	21 család.
Oszták-Magyarországban	86 család.
Spanyolországban	89 „
Franciaországban	95 „
Németországban	} 96 „
Hollandiában	
Belgiumban	} 100 „
Dániában	
Oroszországban	122 „

Ezekből, a meglehetősen hézagos adatokból is kitűnik, hogy délről északfelé, fokozatosan csökken a méhészkedés kiadós volta.

Szerkesztő postája.

Boldizsár István. Magyarfenes. 1. Kaptár adományban részesülhet, ha a méhcsaládjainak számát igazoló, községi előljárási bizonyítványt a főtítkári hivatalhoz (Mészáros-u. 3.) beküldi. 2. Nyers viaszát műlépre becseréltjük.

Bölöni I. isk. igazgató, Torda. A kért számokat a legújabb számhoz csatolva, készséggel küldjük.

B. F. ny. szolgabíró Erzsébetfalva. 1. Közlönyünket az említett feltétel mellett b. címére örömmel küldjük. 2. Sajnos 500 családos méhészgazdaságról nincs tudomásunk.

Ma mikor az egész világ visszhangzik a magyarság diadalától, ma, mikor a népek milliói állanak szemben egymással, alig van család, melynek a harctéren ne volna valakije, akihez kedves emlékek, szent kötelékek fűződnek, a hitves férjéért, szülő gyermekéért, testvér testvéréért aggódik.

De keressük az emlékezés szálait a barátságban, rokonságban is. És ki ne áldozna szívesen arra a célra, hogy azok, akik a harctéren vannak, itthon a családi körben méltó emlékekkel legyenek megörökítve? Ezt a célt szolgálja a **„DIADAL”** első magy. fényképnagyító- s arcképfestészeti műintézet.

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám,
ahol bármely beküldött fénykép után élethű fénykép-
:: nagyítások színezve és krétarajzban készülnek. ::

Élethű fényképnagyítás.

Élő nagyságban mellkép ára 10 korona.

Ugyanaz olajszínezésben „ 15 „

Élethű kivitelért és jó minőségért szavatolunk. Csoportfényképekről is lehet egyes személyt elkülönítve készíteni. - Eredeti nagyság.

.....

Hogy fizet legjobban a méhészet?

Ugy, ha kaptár és eszközszükségeiteinket, ugyszintén a többi méhészeti kellékeket a szigoruan szolid, jóhírnevű és már 31 év óta fennálló

Kühne Ferenc utóda

első magyar kereskedelmi méhtelepénél
Budapest, I., Attila-utca 91. sz. szerezzük be.

Gazdagon illusztrált és sok újdonságot tartalmazó, az 1916. évre szóló főárjegyzéke méhészeti útmutatóval együtt szívesen ingyen és bérmentve küldetük. * * * * *

Megjelent Donáth Aladár
m. kir. méhészeti szaktanár:

TERMÉSZETESSÉG A MÉHÉSZETBEN

című könyve. A 200 nyomtatott oldalra terjedő és 60 ábrával illusztrált munka, mely az okszerű méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit tárgyalja, úgy a kezdő, mint a régi méhészek kezében nélkülözhetetlen kalauz. — A könyv ára 3 kor. A 3 kor. könyvdíj és 50 fill. ajánlati és postadíj beküldésével megrendelhető a szerzőnél: Kolozsvár, Ferencz József-út 81. szám.

Mézpergetőim

több kiállításon ki lettek tüntetve, bámulatos olcsóságuk mellett a legjobbak, legerősebbek és a legtartósabbak, a miről kezességet vállalok. Mézszűrő, méztartó bádogokat, mindenemű méhészeti eszközöket raktáron tartok s a legutányosabb áron készítek, ugyszintén legjobb fajta gyümölcszedőket is. Pontos

∴ kiszolgálás! ∴

Sajler József bádogos,
Kolozsvár, Erzsébet-út.

Reményik L. és Fiai utódai vas-nagykereskedés Kolozsvár.

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület ajánlatára az alább felsorolt méhészeti eszközöket tartjuk raktáron:

keretfogó csiszolt, horonytisztító, méhészkes, sejt fedelező kés, fenék tisztító, permetező, herefogó, füstölő készülék, méhész-sapka, méhész-keztyű,
és Hannemann rács.

Sürgöncím: Reményik utódai. Telefon 84.